

2011. DECEMBER 6. KEDD

JAKAB 2,1–13

MUZSNAI LÁSZLÓ

^{2,1}Testvéreim, ne legyen személyválogató a hitetek a mi dicsőséges Urunkban, Jézus Krisztusban. ^{2,2}ugyanis bemegy a zsinagógátokba egy aranygyűrűs férfi fényes öltözetben, de bemegy egy szegény is rongyos ruhában, ^{2,3}rátekintetek arra, aki a fényes öltözetet viseli és ezt mondjátok: „Te ülj ide szépen”, de a szegénynek azt mondjátok: „Te állj meg, vagy ülj le ott a lábzsámolyomnál”, ^{2,4}nem ítélkeztetek-e magatokban és lettetek-e gonoszt ítélkezésű bírakká? ^{2,5}Figyeljete ide, szeretett testvéreim! Nem Isten választotta-e ki a világ szegényeit, hogy gazdagok legyenek hitben és örökösei annak az országnak, amely azoknak hirdtetett, akik szeretik őt. ^{2,6}Ti pedig megszégyenítettétek a szegényt! Hát nem a gazdagok hatalmaskodnak-e rajtatok, és nem ők hurcolnak-e titeket bíróságokra? ^{2,7}Hát nem ők gyalázzák az a szép nevet, amelyről ti neveztetek? ^{2,8}Ha ugyanis betöltitek a királyi törvényt az írás szerint: „Szeresd felebarátodat, mint magadat”, jól teszitek: ^{2,9}ha pedig személyválogatók vagytok, bűnt követtek el, megfeddvén a törvény által mint törvénszegők. ^{2,10}Aki ugyanis az egész törvényt megtartja, de megbotlik egyben, az az egész megrontásában bűnös. ^{2,11}Aki ugyanis ezt mondta: Ne paráználkodj, ezt is mondta: Ne ölj: ha pedig nem paráználkodtok, de öltök, a törvény megszegői lettetek. ^{2,12}Úgy szóljatok, és úgy cselekedjete, mint akiket a szabadság törvénye fog megítélni. ^{2,13}Az ítélet ugyanis könyörtelen az iránt, aki nem cselekszik irgalmasságot: dicsekszik az ítélettel szemben az irgalmasság.

*

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

E harmadik intelem egy konkrét példa kapcsán a gyülekezet tagjainak egymás iránti magatartásáról szól. Itt is a hit feltételezéséből indul ki Jakab, mint 1,3kk-ben. „A mi Urunkban, Jézus Krisztusban, a dicsőség Urában való hit” az az

alap, amelyről mindig kiindul. Ez a vers (2,1) egyébként a második hely Jakab levelében, ahol Jézus Krisztus nevét említi.

Akik Jézus Krisztusban hisznek, nem lehetnek „személyválogatók”. A „*proszoópolémpsziá*”, személyválogatás csak az újszövetségi görög nyelvű iratokban fordul elő (Róm 2,11; Ef 6,9; Kol 3,25), illetőleg általában a korabeli keresztyén szóhasználatban. Ma azt mondhatnánk, hogy protekció – negatív értelemben. A személyválogatás tehát az a magatartás, amely a másik embert nem aszerint értékeli *aki*, hanem aszerint *amije van*, vagy aminek *látszik*. Ennek a magatartásnak azonban a keresztyén gyülekezetben nem szabad, hogy helye legyen.

* A szerző fordítása.

A konkrét példa: az istentiszteletre összesereglett gyülekezetbe belép egy fényes öltözetű, nyilván gazdag és előkelő ember, majd később egy kopott gúnyájú egyszerű ember. Vajon ezek az emberek a gyülekezetbe tartoztak-e, keresztyének voltak-e, vagy pedig nem, tehát pogányok, esetleg zsidók s csak úgy vetődtek be véletlenül az istentiszteletre? Mindegyik felfogás mellett lehet érveket felhozni. Gondolni kell arra a lehetőségre is, hogy mindkettő már a gyülekezet tagjai voltak. Mindenesetre az eljárás helytelensége ebben a megvilágításban még kirívóbb. Jakab azonban bírálatával nem azt akarja elérni, hogy mármost a gazdag embert se fogadják be a gyülekezetbe, hanem azt, hogy utasítsák a helyére.

Ez az eljárás, amit Jakab kifogásol, a szegények megszégyenítése annál inkább képtelenség, mivel a híveknek tudniuk kellene, hogy Isten épp a világ szegényeit választotta ki magának. Nyilvánvaló, hogy Istennek ez a kiválasztása nem a „szegényeknek” valamiféle érdemén alapul, hanem az ő irgalmas szeretetén. Isten kiválasztó szeretete azonban kötelezi is a gyülekezetet a megfelelő magatartásra a szegények iránt. Erről szól a 6–13. versekben található gondolatkör.

El kell fogadnunk azt a gondolatot, hogy a szóban forgó gazdagok a gyülekezet tagjai voltak, nem a gyülekezet körén kívül valók. Így még nagyobb a baj. Arra lehet gondolni, hogy a vagyonosok pl. adósaik tartozását hajtották be kíméletlenül, igénybe véve a hatóságok segítségét is. Vagyis ezek a gazdag „keresztyének” üzleti érdekük érvényesítésénél nem cselekedtek úgy, mint az hitükből következett volna, sőt azzal a legnagyobb mértékben ellentmondásba jutottak. Még arra is utalhatunk, hogy ApCsel 16,19 és 19,24kk tanúsága szerint a keresztyénség terjedése, illetőleg az apostolok igehirdetése esetenként összeütközésbe került a korabeli tőkés érdekeivel, akik azután nem késlekedtek minden eszközt igénybe venni érdekeik megvédésére.

A fenti megfontolások alapján most már a 7. vers értelmezése sem jelent nehézséget. A „szép név” nyilván Krisztus neve, amelyre megkeresztelkedtek.

A következő viszonylag egységet képező szakasz a 8–13. versek. Ezekben a törvényről s annak betöltéséről és az ítéletről van szó. A kapcsolódó pont a felebaráti szeretet követelménye. A gyülekezetben tapasztalt személyválogató magatartással szembehelyezi a „királyi törvény” megtartását. A „királyi törvény” érhető úgy is, hogy a király, ti. Jahve, az Úr által adott törvény. Ebben az esetben általában a tízparancsolatra vonatkoztatható. Vagy pedig úgy értendő, hogy a parancsolatok közül a királyi, a legnagyobb parancsolat, ti. a nagy parancsolat a törvényben (5Móz 6,5 és 3Móz 19,18; Mt 22,35–40).

Aki válogat a személyekben, az ugyanúgy vétkezik, mintha Isten parancsolatai között akarna válogatni. Ez képtelenség, mert a törvény egységes egész. Jézus is így tanított az Isten törvényének

oszthatatlan és megbonthatatlan egységéről (Máté 5,17–20). Minden parancsolat mögött a törvényadó szent Isten akarata áll.

A záró vers Isten irgalmasságát és az ember irgalmasságát állítja egymás mellé. A gondolat ugyanaz, amit Jézus is kifejez a Hegyi Beszédben: „Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek” (Mt 5,7). Aki maga irgalmatlan, az ne számítson az ítéletben Isten részéről irgalomra.

A gyülekezet feje Jézus Krisztus. Aki ezt elfogadja, csak az lehet tagja az egyháznak. Ha pedig ebben egyetértés van, akkor az Ő szabályai szerint kell mindennek történnie az anyaszentegyházban. Ez alól a szabály alól nincs kivétel. Ez pedig így hangzik: „Tudjátok, hogy a népek fejedelmei uralkodnak rajtuk és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk. De közöttetek ne így legyen: hanem aki nagyvá akar lenni közöttetek, az legyen a szolgátok, és aki közöttetek első akar lenni, az legyen a rabszolgátok. Mint ahogy az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért”(Mt 20,25–28).

Jézus vállalta ezt, ezért ez minket is kötelez: a gyülekezetben nem lehet semmilyen személyválogatás. Ez Jézus szerint vérré megy. Komoly tehát a helyzet.

Persze nagy a kísértés is, hogy az aranygyűrűs, fényes ruhába öltözött férfit megkülönböztetett figyelemben részesítsük. Vagyona van, többet remélhetünk tőle, talán gyülekezetünk sorsa is jobbra fordul, ha kedvesen bánunk vele. A szegénytől pedig mit várhatunk? Még ruhára sem futja, nemhogy adományt várjunk tőle. Már gonosz gondolkodású bírakká lettünk, pedig még meg sem szólaltunk. Belül, a szívünk mélyén már különbséget tettünk. És ez aztán így folytatódik tovább. A gazdagot előkelően fogadjuk, magunk mellé ültetjük, míg a szegénynek csak a lábtartónknál szorítunk helyet. Nem helyes ez így! Emberileg gondolkozunk. Pedig a szegényeket Isten választotta ki, hogy hitben gazdagok legyenek, sőt örököljék Isten országát! A gazdagok pedig lenéznek az egyszerű gyülekezeti tagokat, törvényt elé hurcolják őket, sőt még Krisztus nevét is tiszteletlenül emlegetik. Bizony gonosz gondolkodású bírakká lettünk! Pedig az ítélet csak egyedül Istent illeti meg!

Aki személyválogató, az egyben törvénszegő is, mert a törvény lényege a szeretet. „Szeresd felebarátodat, mint magadat” – foglalja össze a törvényt az Úr. A törvénszegés így a lényegét érinti. Aki pedig csak egyet is megront a parancsolatok közül, az az egész megrontásában bűnös. Arra vigyázzatok, hogy a törvény középpontjában ott van a szabadság is. Aki ugyanis a „Ne paráználkodj!” parancsát komolyan veszi, de elmarasztalható a „Ne ölj!” parancsolatával szemben, már az egész törvényt felborította, mert a törvény egységes egész. Ezzel a törvénszegéssel az ember szabadsága forog kockán.

De mindennek fölött az irgalmasság a győztes. Isten irgalmatlan aziránt, aki nem vette észre ezt az igazságot és elfelejtette gyakorolni.